

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

ECJ:SK:NSSR:2021:9021200037.1

2 Ndt 32/2021

IČS: 9021200037

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obvinenému J S pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, prejednal na neverejnom zasadnutí konanom 14. októbra 2021 v Bratislave návrh Generálneho prokurátora Slovenskej republiky na rozhodnutie o nepripustení účasti poškodených v trestnom konaní a takto

rozhodol:

Podľa § 47 ods. 3 Trestného poriadku v trestnej veci vedenej na Odbore kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Dunajskej Strede pod ČVS: ORP-284/2-VYS-DS-2009, proti obvinenému J S pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, sa v trestnom konaní **účasť poškodených nepripúšťa.**

Odôvodnenie

Vyšetrovateľ Úradu justičnej a kriminálnej polície Odboru justičnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Dunajskej Strede uznesením ČVS: ORP-284/OEK-DS-2009 z 18. marca 2009 podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začal trestné stíhanie pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona.

Vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru Odboru kriminálnej polície v Dunajskej Strede uznesením ČVS: ORP-284/OEK-DS-2009 z 13. novembra 2011 podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vzniesol obvinenie J S pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v predmetnom uznesení.

Následne vyšetrovatel' Policajného zboru uznesením ČVS: ORP-284/OEK-DS-2009 z 27. mája 2021 podľa § 228 ods. 5 Trestného poriadku rozhodol o pokračovaní v trestnom stíhaní, pričom obvinený bol opätovne k veci vypočutý a bol upozornený na zmenu právnej kvalifikácie podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona. Súčasne došlo k úprave skutkovej vety v znení uvedenom v predmetnom uznesení (č. l. 2775-2785, zv. 7 vyš. spisu).

V priebehu doterajšieho dokazovania v prípravnom konaní bolo ustálených celkovo 448 fyzických osôb poškodených (č. l. 2865-2872, zv. 7 vyš. spisu), z ktorých 40 poškodených bolo doteraz vypočutých. Ustálení poškodení majú trvalý, prípadne prechodný pobyt na rôznych miestach v Slovenskej republike, pričom niektorí z nich sa dlhodobo zdržiavajú v zahraničí.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podal 12. októbra 2021 v predmetnej veci Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky návrh na rozhodnutie o nepripustení účasti poškodených v trestnom konaní. Svoj návrh odôvodnil tým, že trestné stíhanie bolo opakovane podľa § 228 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku prerušované práve pre neprítomnosť časti svedkov – poškodených, najmä tých, ktorí sa zrejme dlhodobo zdržiavajú v zahraničí, kde žijú a pracujú. Táto skutočnosť mala podľa generálneho prokurátora výrazne negatívny vplyv na rýchlosť a plynulosť vykonaných procesných úkonov, ako aj na dĺžku prípravného konania. Okrem ustálených fyzických osôb poškodených trestnou činnosťou sa niektorých pravdepodobných poškodených doteraz nevykonaným vyšetrovaním nepodarilo stotožniť z dôvodu absencie dôkazov v rozsahu umožňujúcom ich identifikáciu. Po zohľadnení spôsobu a okolností spáchanej trestnej činnosti možno podľa generálneho prokurátora predpokladať, že okruh poškodených v tomto trestnom konaní môže narásť v prípade zistenia existencie podvodného konania zo strany obvineného voči prípadným ďalším poškodeným. Ďalej generálny prokurátor uviedol, že vzhľadom na doteraz ustálený vysoký počet poškodených, by v ďalšom priebehu prípravného konania realizácia procesných úkonov, najmä doručovanie písomností, predvolávanie, vykonávanie výsluchov, ako aj vyrozumievanie o termíne preštudovania vyšetrovacieho spisu po skončení vyšetrovania, bola nepochybné spojená s mnohými komplikáciami, ktoré by mali podľa neho vplyv aj na neprimerané predĺženie trestného konania. Množstvo poškodených, zdržiavajúcich sa na rôznych miestach Slovenskej republiky, ako aj v zahraničí, reálne neumožňuje, aby im bol v prípravnom konaní podľa § 47 ods. 2 Trestného poriadku ustanovený spoločný zástupca, resp. viacerí spoloční zástupcovia. Podľa generálneho prokurátora zmyslom ustanovenia § 47 ods. 3 Trestného

poriadku je poskytnutie priestoru orgánom činným v trestnom konaní zamerať sa na naplnenie účelu trestného konania, teda aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia spravodlivo potrestaní, tak ako to predpokladá § 1 Trestného poriadku. Realizáciou práv jednotlivých poškodených, by však bola nepriaznivo ovplyvnená najmä rýchlosť trestného stíhania, a to po zohľadnení ich veľkého počtu, čím by mohlo dôjsť zároveň k ohrozeniu naplnenia účelu trestného konania.

Na základe vyššie uvedeného, v záujme predídania ďalších prieťahov v trestnom konaní, ku ktorým by aj v dôsledku jednotlivého výkonu práv poškodených v priebehu trestného konania dochádzalo a v súlade so zásadou rýchlosti konania, teda samotného vybavenia danej trestnej veci v primeranej lehote generálny prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 47 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol o neprípustení účasti poškodených v trestnom konaní vednom proti obvinenému na Odbore kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Dunajskej Strede pod ČVS: ORP-284/2-VYS-DS-2009.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) preskúmal podaný návrh z hľadísk uvedených v ustanovení § 47 ods. 3 Trestného poriadku, na podklade predloženého spisového materiálu a dospel k záveru, že návrh generálneho prokurátora je dôvodný.

Z preskúmaných podkladov nesporne vyplýva, že v predmetnej trestnej veci malo byť podľa doterajších zistení poškodených celkovo 448 fyzických osôb (ktorých zoznam sa nachádza na č. l. 2865-2872, zv. 7 vyš. spisu) s trvalým alebo prechodným pobytom nielen na území Slovenskej republiky, ale aj Českej republiky, Rakúskej republiky a Španielskom kráľovstve.

Podľa § 47 ods. 3 Trestného poriadku ak je v tej istej veci veľký počet poškodených, spravidla prevyšujúci sto, a jednotlivým výkonom ich práv by mohol byť závažným spôsobom ohrozený účel a rýchly priebeh trestného stíhania, rozhodne v prípravnom konaní na návrh generálneho prokurátora o účasti poškodených v trestnom konaní najvyšší súd uznesením, ktoré sa doručí navrhovateľovi. Ak návrh nebol zamietnutý, generálny prokurátor zabezpečí, aby bolo uznesenie vhodným spôsobom zverejnené.

Vychádzajúc zo všetkých uvedených skutočností, hodnotených jednotlivo i v ich súhrne, najvyšší súd dospel k záveru, že v prejednáwanej veci sú splnené podmienky na postup

v zmysle § 47 ods. 3 Trestného poriadku. Špecifický charakter spáchanej trestnej činnosti s vyšším počtom poškodených vyžaduje v záujme rýchlosti konania sústredenie vyšetrovania predovšetkým na účel trestného konania (§ 1 Trestného poriadku) a to, aby trestná činnosť bola náležite zistená a páchateľ bol postavený pred súd za účelom potrestania. Výkon práv jednotlivých poškodených vo vyššom počte by mohol závažným spôsobom ohroziť účel a rýchly priebeh trestného stíhania. Naznačený počet poškodených by v prípade ich pripustenia do trestného konania zjavne mohlo spôsobiť predlžovanie vyšetrovania a tým v konečnom dôsledku aj ohroziť včasné dosiahnutie účelu trestného konania.

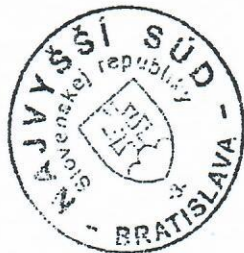
Vzhľadom na uvedené skutočnosti najvyšší súd na návrh generálneho prokurátora rozhodol, že v trestnom konaní v predmetnej veci sa nepripúšťa účasť poškodených. Toto rozhodnutie síce nemení nič na procesnom postavení poškodených v zmysle § 46 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku, ale na druhej strane z neho vyplýva, že poškodení už nemôžu v priebehu ďalšieho trestného konania vykonávať práva uvedené v § 46 ods. 1 a ods. 3 Trestného poriadku.

So zreteľom na to, že návrh generálneho prokurátora na postup podľa § 47 ods. 3 Trestného poriadku nebol zamietnutý, bude jeho povinnosťou v zmysle § 47 ods. 3 posledná veta Trestného poriadku zabezpečiť, aby toto uznesenie bolo vhodným spôsobom zverejnené, lebo odo dňa jeho zverejnenia plynú premlčacie lehoty ohľadom nárokov poškodených na náhradu škody v občianskom súdnom konaní.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.

V Bratislave 14. októbra 2021

JUDr. Dana Wänkeová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Lucia Gočálová